

СООПШТЕНИЕ

Во организација на фондацијата Joseph Károlyi од Унгарија на 30-31 март 2007 година, во дворецот на фамилијата Кароли, во близина на Будимпешта, се одржа интернационален конгрес на тема “Картографијата и историјата во Европа” (социолошки, педагошки, психолошки и политички аспекти).

Организаторот, помогнат од бројни фондации, амбасади во Унгарија, универзитетот во Будимпешта и унгарската асоцијација на професори по историја, им дадоа можност на бројни научници, од различни агли да ја третираат врската меѓу картографијата и историјата.

Првиот учесник на овој конгрес Granasztói György говореше за “Автоматските карти како нарација. Унгрскиот град во почетокот на барокот” при што беа презентирани исклучителни илустрации со кои на присутните буквално, им се долови еден дамнешен модел на град, за каков денес само можеме да говориме со респект. Следниот презентер, Philippe Rekacewicz, се претстави со трудот на тема “Картографијата помеѓу политиката, уметноста и манипулацијата”. Оваа презентација, како и следната на Peter Vujaković, “Моќта на мапите: мапи, историја и европскиот географски пејзаж” ја покажаа моќта на мапите за сурово изигрување на политичкиот момент и профитирање во дадена ситуација од страна на цртачите на мапите. Блиска тема на претходните имаше и Jean Paul Bord, насловена како “Картографија, географија и пропаганда. Случаите во Европа во дваесеттиот век”.

Во однос на запознавањето на учесниците со унгарската историја и нејзиното претставување во Европа, интересна презентација погледнавме од Török Zsolt, “Картографска визија и историска перцепција: Сликата на Унгарија во Европа”.

Посебен осврт кон незабележителното, но огромно влијание на мапите во секојдневието, дадоа неколку автори на теми. Така, првиот од нив Bartos Elekes Zsombor, говореше за “Моќта на ползувањето на напишаното во мапите”, потоа следуваше Vadim Oswald, кој го презентираше своето видување на тема “Историските мапи и индивидуалната концепција на просторот: споредување на визуелната нарација во европските училишни историски атласи”.

Професорот Paul Vandepitte во својата презентација се обиде да одговори, преку неколку примери, на прашањето “Како да се создаде географска и географско-економска точка на гледање врз основа на мапи?”.

Неколку следни презентери ја покажаа поврзаноста на политиката и картографијата. Така, Fischer Ferenc се осврна на “Табу мапите во

Источниот блок во време на Студената војна” запознавајќи ги учесниците со значењето на исцртувањето на географски мапи проектирани за Арктикот во американско-советскиот ривалитет”. Sorin Antohi, се задржа на “Симболичките географии и етничките онтологии” од агол на исцртување на европска нација, додека прашањето за “Менталната и физичката мапа низ вековите. Случајот на областа долж патот од Белград до Софија” го разработи Dejan Čirić. За “Исцртувањето на Советите. Советската картографија под Ленин и Сталин” говореше Nicholas Varon, додека Gilles Palsky го претстави своето истражување на тема “Војната во мапи и војната со мапи: користењето на картографијата во нацистичката пропаганда”, а тема во врска со периодот пред Втората светска војна имаше Krasznai Zoltán и насловена како “Картографско претставување на ревизионизмот во Унгарија пред II Светска војна”.

Arthur Tsutsiev ја образложи влијанието и улогата кај поединецот при “Исцртувањето на татковините: Политичката географија и етнополитичките конфликти во Кавказ”, а Katerina Todoroska го претстави сознанието за тоа “Како политиката ги користи мапите како политичка пропаганда. Користењето на мапите во исцртувањето на границите меѓу Македонија и Албанија”.

Последните презентери на работните сесии во Унгарија беа Todor Serpeganov, кој ги образложи “Психолошките ефекти на мапите врз учениците од основно и средно училиште во балканските мултиетнички општества”, како и Richard Dargie со темата “Подобро искористување на мапите во училищата на часот по историја и во историските учебници.” во која се презентираа начини како да се научи критички да им се пристапува на картографските слики.

Престојот во замокот на фамилијата Кароли, беше можност за учесниците да се заинтересираат и купат бројна историографска литература на англиски и други јазици, од унгарски автори, да се запознаат со големиот број на слични градби во Унгарија, а пред сè, да се запознаат со историјатот на фамилијата, домаќин на конгресот и нејзините сегашни потомци.

Д-р Катерина ТОДОРСКА